

(c) හයිඩ්රජන් සහ ජලවොරින් අතර ප්‍රතික්‍රියාවක්, හයිඩ්රජන් සහ ඔක්සිජන් අතර ප්‍රතික්‍රියාවක් යන දෙකම ඉතාමත් ඉහළ වශයෙන් තාපදායක වුවත්, හයිඩ්රජන් සහ ජලවොරින් අතර ප්‍රතික්‍රියාව පිටස්තර ආධාරයක් නැති වී ඇති විට නමුත් හයිඩ්රජන් සහ ඔක්සිජන් අතර ප්‍රතික්‍රියාව පිටස්තර ආධාරයක් නැතිවී ඇති නොවේ. මේ නිරීක්ෂණය පහද දෙන්න.

ඉ කොටස - රචනා

- * 8 (a) මේවායේදී සල්පර්වල ඔක්සිකරණ අංක දෙන්න.
  - i. H_2SO_4 ii. SO_2 iii. SO_2Cl_2
- (b) උණු සාන්ද්‍ර සල්පියුරික් අම්ල සල්පර් සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර සල්පර් වයෝක්සයිඩ් ලබා දෙයි. අදාළ ඔක්සිකරණ අංක සලකමින් මේ ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා කුලීන රසායනික සමීකරණයක් ලියන්න.
- (c) මේවා සඳහා එක් කුලීන රසායනික සමීකරණය බැගින් දෙන්න.
  - i. SO_2 ඔක්සිකාරකයක් ලෙස ක්‍රියා කරන ප්‍රතික්‍රියාවක්
  - ii. SO_2 ඔක්සිකාරකයක් ලෙස ක්‍රියා කරන ප්‍රතික්‍රියාවක්
  - iii. H_2S ඔක්සිකාරකයක් ලෙස ක්‍රියා කරන ප්‍රතික්‍රියාවක්
- (d) හයිඩ්රජන් ක්ෂාර ලෝහ සමඟ වර්ග කිරීම සඳහා හේතු තුනක්ද, එය හැලපන සමඟ වර්ග කිරීම සඳහා හේතු තුනක්ද දෙන්න.
- * 9 (a) ඩොලමයිට්වල රසායනික සූත්‍රය $MgCO_3$, $CaCO_3$, වේ. ඔබට පිරිසිදු, වියළි ඩොලමයිට් නිදර්ශකයක් සපයා ඇත. ඩොලමයිට්හි $MgCO_3$, $CaCO_3$, මවුල අනුපාතය 1:1 බව ඔබ පරීක්ෂණාත්මකව තහවුරු කරන්නේ කෙසේදැයි පහද දෙන්න. (සාපේක්ෂ පරමාණුක ස්කන්ධ $Mg = 24$; $Ca = 40$; $O = 16$; $C = 12$)
- (b) ඩොලමයිට්වලින් මැග්නීසියම් ලෝහය ලබා ගැනීම සඳහා ක්‍රමයක් යෝජනා කරන්න.
- (c) එප්පාටල ඇපටයිට්හි Ca^{2+} , PO_4^{3-} , F^- සහ Cl^- යන අයන කිවේ. මේ ඔක්සිජන් නිදර්ශකයක් ඔබට සපයා ඇත. මෙම නිදර්ශකයේ Ca^{2+} සහ Cl^- ඇති බව දන්වන්නේ කෙසේදැයි විස්තර කරන්න.
- 10 (a) තාපජවක ඔක්සිඩ නිපදවීමේ හැර, විකිරණශීලී සමස්ථානිකවල ප්‍රයෝජන තුනක් කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.
- (b) උච්ඡ තාපජවක ප්‍රතික්‍රියා එකක් බැගින් ගනිමින් 'තාපජවක විඛණ-විකාය' සහ 'තාපජවක විලයනය' (හෙවත් තාපජවක සම්බන්ධනය)

යන පද පහද දෙන්න. තාපජවක ප්‍රතික්‍රියාවකදී ඉතාමත් වශාල ඔක්සි ප්‍රමාණයක් මුක්ත වන්නේ මන්දැයි පහද දෙන්න.

(c) පෙට්රෝලියම් ඉන්ධනවල මිල ඉතාමත් අධික වී ගෙන යන අතර, ඒවායේ සැපයුම් සීමා කෙරීගෙන යයි. සිමන් රවටල් ගණකා ගල් අඟුරු වශාල ප්‍රමාණවලින් ඇත. ගල් අඟුරුවලට ඇති ගල්ලුම වැඩි වන විට, අනාගතයේදී ගල් අඟුරුවල මිල ශීඝ්‍රයෙන් වැඩි වනු නියතය. ශ්‍රී ලංකාවේ පෙට්රෝලියම් හා ගල් අඟුරු හිඟ මෙහෙක් යොදාගෙන නැත. මැකදී ශ්‍රී ලංකාවේ මෝසම් වැසි සාමාන්‍ය ලෙස නොලැබීම නිසා උග්‍ර ජල විදුලි බල හිඟයක් ඇති විය. රටේ සමස්ත ජල විදුලි බල නිෂ්පාදනය එක්දහස් තවයිය අනු ගණනවල අගදී ඇති වන සමස්ත ගල්ලුම සඳුරු ලීමට ප්‍රමාණවත් නොවේ යයි ගණන් බලා තිබේ. වාණිජ පරිමාණ වලින් මුහුදින් ඔක්සිඩ ලබා ගැනීමේ තාක්ෂණික ක්‍රමය මෙහෙක් පරිපූරණ කර නැත. මෙය සමහර විට මේ දශකය තුළදී ඉටු නොවනු ඇත.

කෝරියම් සහිත ඔක්සිජන් වන මොනසයිට් ශ්‍රී ලංකාවේ වශාල ප්‍රමාණවලින් තිබේ. ඔක්සිඩ නිපදවීම සඳහා තාපජවක ප්‍රතික්‍රියා-කාරකවල කෝරියම් උපයෝගී කරගත හැකිය. තාපජවක බල නිෂ්පාදනාගාරයක් ඉදි කිරීමේ මූලික වියදම් ඉතාමත් ඉහළ වන නමුත්, එය පවත්වාගෙන යාමේ වියදම් සාපේක්ෂ වශයෙන් අඩුය. දියුණු වේගින් පවතින රටක් තුළ තාපජවක ඔක්සිඩ නිෂ්පාදනය කිරීමේ තාක්ෂණික තහවුරු කිරීමට අවුරුදු 15ක් පමණ ගත වේ. ඉහත සඳහන් දත්ත සලකා බැලීම නිසා, ඉදිරි අවුරුදු 20 ක් තුළදී ශ්‍රී ලංකාවේ තාපජවක ඔක්සිඩ නිපදවීමට අවස්ථාව සලසන වැඩ පිළිවෙලක් වහාම ආරම්භ කිරීමට යෝජනා කර ඇති යයි සිතන්න. පහත සඳහන් කරුණු හා සම්බන්ධ කරන ගෙන හැර පාමින් මේ ක්‍රියා මාර්ගය පිළිබඳ ඔබගේ අදහස් දක්වන්න.

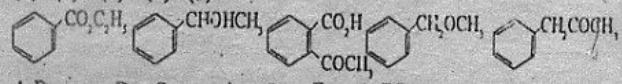
- i. සම්පත් ලබා ගැනීමේ හැකියාව සහ නැවත ඒවා ජනනය කිරීමේ හැකියාව.
- ii. මුළු අවුරුද්ද තුළදීම ඔක්සිඩ සැපයුම කෙරෙහි විශ්වාසය කැබීමේ හැකියාව.
- iii. පෙට්රෝලියම් ඉන්ධන ගල් අඟුරු සහ තාපජවක ප්‍රතික්‍රියාකාරක හා ආශ්‍රිත පරිසරය කෙළෙසීම, සහ අපද පිළිබඳ ප්‍රශ්නය.
- iv. කෙළෙසීමෙන් කොරි ජල විදුලිය නිපදවීමේ හැකියාව.
- v. වෙනත් අදාළ සාධක

1981 අගෝස්තු - රසායන විද්‍යාව අඟුරු නිර්දේශය

I කොටස

1. ද්වි-පුර මූලද්‍රව්‍යයක පරමාණුවක ස්කන්ධය ග්‍රෑම් 2.107×10^{-22} ක් වේ. එම මූල ද්‍රව්‍යයේ සාපේක්ෂ පරමාණුක ස්කන්ධය කුමක්ද?
  - (1) 12.7   (2) 254   (3) 63.5   (4) 127   (5) 25.4
2. ඔක්සිජන් තාපජවක ඇති ආරෝපණය
  - (1) කුලෝම් 1.602×10^{-19} වේ.   (2) කුලෝම් 128.16×10^{-11} වේ.
  - (3) කුලෝම් 25.632×10^{-19} වේ.   (4) කුලෝම් 6.408×10^{-19} වේ.
  - (5) මින් එකක්වත් නොවේ.
3. පරමාණුවක තාපජවක ආකෘතිය සමඟ වඩාත් ම සිටිවුවෙන් සම්බන්ධ වී ඇත්තේ මින් කුමන විද්‍යාඥයාද?
  - (1) නොම්සන්   (2) මාර්ස්ඩන්   (3) මලිකන්
  - (4) බෙකරල්   (5) අයින්ස්ටයින්
4. 0.005 M කැල්සියම් හයිඩ්රොක්සයිඩ් ද්‍රාවණයක pH අගය
  - (1) 10 ක් වේ.   (2) 2 ක් වේ.   (3) 12 ක් වේ.
  - (4) 5 ක් වේ.   (5) 8 ක් වේ.
5. මින් කුමන එක පහන් සිඵ පරික්‍ෂාවේ දී තද රතු පැහැයක් ඇති කරයි ද?
  - (1) Ba ලවණයක්   (2) Cu ලවණයක්   (3) K ලවණයක්
  - (4) Li ලවණයක්   (5) Mn ලවණයක්
6. ප්‍රකිරණශීලී කාබන්වයෝක්සයිඩ් නිදර්ශකයක් ^{14}C මිලිග්‍රෑම් 14 ක් ඇත. ^{14}C හි අර්ධ ජීව කාලය අවුරුදු 5600 ක් වේ නම් එම නිදර්ශකයේ ^{14}C මිලි මවුල 0.0625 ක් ඉතිරි වන්නේ කවර කලක දීද?
  - (1) අවුරුදු 56 000   (2) අවුරුදු 28 000   (3) අවුරුදු 168 000
  - (4) අවුරුදු 44 800   (5) අවුරුදු 22 400
7. හයිඩ්රජන් ග්‍රෑම් 2.0 ක් සහ ඔක්සිජන් ග්‍රෑම් 16.0 ක් අඩංගු ජලාකෘතවක හයිඩ්රජන්වල ආංශික පීඩනය
  - (1) වා. ගෝ. $1/3$ වේ.   (2) වා. ගෝ. $1/2$ ක් වේ.
  - (3) වා. ගෝ. $2/3$ ක් වේ.   (4) වා. ගෝ. $1/4$ ක් වේ.
  - (5) නිත්‍ය පිළිතුරක් දිය නොහැකිය.

9. CH_2BrCH_2Cl මදාසාරිය පොටැසියම් හයිඩ්රොක්සයිඩ් සමඟ රත් කළ විට සෑදෙන අවසාන එලය
  - (1) $CH_2 = CHBr$ ය.   (2) $CH \equiv CH$ ය.   (3) CH_2OHCH_2OH ය.
  - (4) CH_2BrCH_2OH ය.   (5) CH_2OHCH_2Cl ය.
10. එක භාස්මික අම්ලයක M/10 ද්‍රාවණයකින් මිලි ලීටර 75 ක් සම්පූර්ණයෙන් උද්ඝනකරණය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ද්‍රව ආම්ලික ඛණ්ඩක M/5 ද්‍රාවණයක පරිමාව
  - (1) මිලි ලීටර 37.5 ක් වේ.   (2) මිලි ලීටර 75 ක් වේ.
  - (3) මිලි ලීටර 150 ක් වේ.   (4) මිලි ලීටර 300 ක් වේ.
  - (5) මින් එකක්වත් නොවේ.
11. BCl_3NCl_4 යන සංකීර්ණයේ, හයිඩ්රජන් පරමාණුවට සම්බන්ධ වී ඇති පරමාණුවල අවකාශ ව්‍යාප්තිය
  - (1) තලීය වේ.   (2) ආසන්න වශයෙන් වක්‍රාකාරීය වේ.
  - (3) අෂ්ට තලීය වේ.   (4) ආසන්න වශයෙන් අෂ්ටතලීය වේ.
  - (5) මින් එකක්වත් නොවේ.
12. (a) ලෝහය Mn   (b) $MnCl_2$ (c) MnO_2 (d) MnO යන මේවායේ ඇති මැග්නීසියම් ඔක්සිකරණ අංකය වැඩි වන ආකාරය දැක්වෙන නිවැරදි අනු පිළිවෙල කුමක්ද?
  - (a) $a < b < c < d$ (2) $b < c < d < a$ (3) $c < a < d < b$ (4) $a < d < c < b$ (5) $a < b < d < c$
13. මේවායින් ඉතාමත්ම භාස්මික වන්නේ කුමක්ද?
  - (1) BeO (2) Cl_2O_7 (3) B_2O_3 (4) SiO_2 (5) As_2O_3
14. A නම් භාබනි සංයෝගය, සෝඩියම් හයිපොක්ලෝරයිට් සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවමින් පසුව, ආම්ලික කළ විට බෙන්සොයික් අම්ලය ලැබුණි. A වීමට ඉඩ ඇති සංයෝගය කුමක්ද?
  - (1) (2) (3) (4) (5)

15. A_2B_3 යන මද වශයෙන් ද්‍රාව්‍ය, විද්‍යුත් විච්ඡේද්‍ය, $2A^{3+}$ සහ $3B^-$ වශයෙන් අයනීකරණය වේ. කේ ^{25} දී එහි ජලයේ ද්‍රාව්‍යතාව $x \text{ mol l}^{-1}$ වේ. කේ ^{25} දී එම සංයෝගයේ ද්‍රාව්‍යතා සංගුණකය α බැගින් ආබාන්ධක අගය
  - (1) $168 \alpha^3$ වේ.   (2) α^3 වේ.   (3) $72 \alpha^3$ වේ.   (4) $12 \alpha^3$ වේ.
  - (5) නිත්‍ය පිළිතුරක් දීම සඳහා සපයා ඇති දත්ත ප්‍රමාණවත් නොවේ.

16. ජලීය සෝඩියම් හයිඩ්රොක්සයිඩ් හාදායක කරමින් පහත සඳහන් කැටායන යුගලවලින් කුමන යුගලයේ කැටායන එකිනෙකින් වෙන්කර ගත හැකිද? (1) Al^{3+} සහ Zn^{2+} (2) Ni^{2+} සහ Cu^{2+} (3) Cd^{2+} සහ Zn^{2+} (4) Ag^+ සහ Mg^{2+} (5) Pb^{2+} සහ Zn^{2+}

17. $CH_3OHCH_2CH_2CO_2H$ හි IUPAC නාමය

- (1) 1-හයිඩ්රොක්සි 3-කාර්බොක්සි බියුටේන් වේ.
 (2) 2-හයිඩ්රොක්සි එතිල් ප්‍රොපනොයික් අම්ලය වේ.
 (3) 4-හයිඩ්රොක්සි-2-මෙතිල් බියුටනොයික් අම්ලය වේ.
 (4) 1-හයිඩ්රොක්සි-3-මෙතිල් බියුටනොයික් අම්ලය වේ.
 (5) 1-හයිඩ්රොක්සි-පෙන්ටැන්-2-මෙතිල් අම්ලය වේ.

18. $X_{(g)} \rightleftharpoons Y_{(g)} + Z_{(g)}$, $\Delta H = +22 \text{ kJ mol}^{-1}$
 ඉහත දැක්වෙන සමතුලිතතාවේ, සමතුලිත අවස්ථාවේදී x හි සාන්ද්‍රණය වැඩි කිරීමට නම්

- (1) පීඩනය වැඩි කළ යුතුය. (2) ඖෂ්ණයට x එකතු කළ යුතුය.
 (3) උෂ්ණත්වය අඩු කළ යුතුය. (4) ඖෂ්ණයට Y එකතු කළ යුතුය.
 (5) ඖෂ්ණයෙන් X ඉවත් කළ යුතුය.

19. PCl_5 හි හැඩය කුමක්ද?
 (1) ත්‍රිකෝණී ද්විපිරමීඩය වේ. (2) ආසන්න වශයෙන් වකුඤ්චය වේ.
 (3) අෂ්ට කලීය වේ. (4) ඔට්ටු වේ. (5) මින් එකක්වත් නොවේ.

20. MnO_4^- උද්ධෘත මාධ්‍යයක දී ඔක්සිහරණය කළ විට ලැබෙන්නේ

- (1) Mn^{2+} ය. (2) MnO_2 ය. (3) Mn_2O_3 ය. (4) MnO ය. (5) Mn^{+} ය.

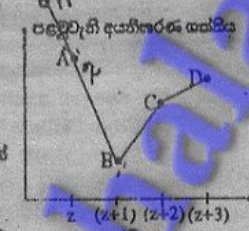
21. මින් කුමන එක ජලීය සෝඩියම් හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් සමඟ ප්‍රතික්‍රියා නොකරයිද?

- (1) ඇසිටිල්ඩීහයිඩ් (2) පිනෝල් (3) මෙතනෝල්
 (4) ක්ලෝරෝපෝම් (5) යුරියා

22. හිසියම් සල්පයිඩයක අණුවක, M යන මූලද්‍රව්‍යයේ පරමාණු දෙකක් සහ S පරමාණු තුනක් ඇත. එම සල්පයිඩයේ මූල 10 ක් S මූල 2.4 ක් අඩංගු නම්, M යන මූල ද්‍රව්‍යයේ සාපේක්ෂ පරමාණුක ස්කන්ධය කුමක්ද? (S වල සාපේක්ෂ පරමාණුක ස්කන්ධය = 32)

- (1) 76 (2) 101 (3) 304 (4) 51 (5) 152

23. හිසියම් අනුයාත මූලද්‍රව්‍ය හිසියම් පළමුවැනි අයනීකරණ ශක්තිවල විචලනය පහත දක්වා ඇත.

- D යන මූල ද්‍රව්‍යය
 (1) ලෝහයක් විය හැකිය.
 (2) අලෝහයක් විය හැකිය.
 (3) ලෝහාලෝහයක් විය හැකිය.
 (4) ප්‍රතික්‍රියාකාරී වායුමය මූල ද්‍රව්‍යයක් විය හැකිය.
 (5) නිෂ්ක්‍රීය වායුවක් විය හැකිය.

24. මින් කුමන එක ප්‍රොපයික් සමඟ ප්‍රතික්‍රියා නොකරයිද?

- (1) ක්‍රෝමික් දියර (2) ඇමෝනියා Cu_2Cl_2 (3) ඇමෝනියා $AgNO_3$
 (4) ජලීය $NaOH$ (5) කාර්මය $KMnO_4$

25. X නම් මූලද්‍රව්‍යයෙහි කුන්ට්‍රි අයනීකරණ ශක්තියට අනුරූප වන්නේ මින් කුමන එන්තැල්පි විපර්යාසය ද?

- (1) $X(g) \rightarrow X^+(g) + 3e$ හි ΔH (2) $X(g) \rightarrow X^+(g) + 3e$ හි ΔH
 (3) $X^{2+}(g) \rightarrow X^+(g) + e$ හි ΔH (4) $X^+(g) \rightarrow X^2+(g) + 2e$ හි ΔH
 (5) $X^+(g) \rightarrow X^2+(g) + e$ හි ΔH

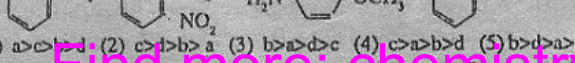
26. D නම් සංයෝගය ජලයේ දියකර කනුක HCl එකතු කරන ලදී. අම්ලය එකතු කිරීමේ දී ජලීය ද්‍රාවණයේ පැහැයේ වැළඹිය යුතු වෙනසක් ඇති විය. ආම්ලිකතාව ද්‍රාවණයෙන් කොටසක්, ඇමෝනියම් අසයිඩ් සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර වූ විට කද පැහැයක් ඇති ද්‍රාවණයක් ලැබුණි. ආම්ලිකතාව ද්‍රාවණයෙන් තවත් කොටසක් කුලින් SO_2 ගැටු විට කැපී පෙනෙන වරණ විපර්යාසයක් ඇති විය. D විය හැක්කේ

- (1) $Na_2Cr_2O_7$ ය. (2) $K_2Cr_2O_7$ ය. (3) $KMnO_4$ ය.
 (4) $Cu(NO_3)_2$ ය. (5) $CuBr_2$ ය.

27. නයිට්රස් ඔක්සයිඩ් ලැබෙන්නේ මින් කුමන සංයෝගය රත් කිරීමෙන්ද?

- (1) KNO_3 (2) $Ca(NO_3)_2$ (3) NH_4NO_2 (4) $Pb(NO_3)_2$ (5) NH_4NO_3

28. පහත දැක්වෙන සංයෝග, ඒවායේ භාස්මික ප්‍රචලතාව අඩු වන ආකාරයට යටත් කරන්න.

- (1) $a > b > c > d$ (2) $c > b > a > d$ (3) $b > a > d > c$ (4) $c > a > b > d$ (5) $b > d > a > c$

29. පරමාණුක අංකය 31 වන මූලද්‍රව්‍යයේ අලෝකජනක විඛාණය (ඔ) වර්ගයට අයත් වේ.
 (1) $s^2 d^1$ (2) $s^2 d^2$ (3) $s^2 p^1$ (4) $s^2 p^2$ (5) $s^2 p^3$

30. සෝඩියම්, +2 චක්‍රීකරණ සංඝට්ඨක කොපොනවන්නේ එහි
 ✓ (1) පළමුවැනි අයනීකරණ විචලන ඉහළ නිසාය.
 (2) අයනික ජරය විශාල නිසාය.
 (3) විද්‍යුත් සංඝට්ඨක ඉහළ නිසාය.
 (4) ඉලෙක්ට්‍රෝන ඔක්ලිසාව ඉහළ නිසාය.
 (5) දෙවැනි අයනීකරණ විචලන ඉහළ නිසාය.

31 සිට 40 දක්වා ප්‍රශ්නවලට උපදෙස්				
1	2	3	4	5
(a), (b)	(b), (c)	(c), (d)	(d), (a)	ප්‍රතිචාර එකක් පමණක් පමණක් හෝ වෙනත් ප්‍රතිචාර නිවැරදි.
(a), (b)	(b), (c)	(c), (d)	(d), (a)	පමණක් පමණක් පමණක් පමණක් හෝ වෙනත් ප්‍රතිචාර නිවැරදි.

31. මේවායින් කුමක්/ කුමන ඒවා සාධක කරමින් RCO_2H , $RCOCl$ සමඟ පරිවර්තනය කළ හැකිද?

- (a) $SOCl_2$ (b) $ZnCl_2/HCl$ (c) Cl_2/CCl_4 (d) $COCl_2$

32. කාර්ම ද්‍රාවණයකින් හයිඩ්රජන් වායුව විස්ථාපනය කරන්නේ පහත සෑහත් මූලද්‍රව්‍යවලින් කුමක්ද? කුමන ඒවාද?

- (a) H_2 (b) Fe (c) Zn (d) Sn

33. පහත සඳහන් මූලද්‍රව්‍යවලින් කුලීන-ද්‍රව්‍යයට නොපෙන්වන්නේ කුමක්ද කුමන ඒවාද?

- (a) ලිසියම් (b) ස්ට්‍රෝන්සියම් (c) පොස්පරස් (d) ටයිටේනියම්

34. ප්‍රතික්‍රියාවක වේගය රඳ පවතින්නේ

- (a) ප්‍රතික්‍රියාවේ සමස්ත ශක්තිය මතය.
 (b) අන්තර් ඵල සංගුණකය මත ය.
 (c) ප්‍රතික්‍රියා මාධ්‍යයේ ස්වභාවය මත ය.
 (d) සෑදෙන ඵලවල ද්‍රාව්‍යතාව මත ය.

35. මේ ප්‍රතික්‍රියාව/ ප්‍රතික්‍රියා, එල වශයෙන් ප්‍රකාශ සමාවයවිත යුග දෙක.

- (a) බෙන්සීන් + සාන්ද්‍ර $H_2SO_4 \rightarrow$ (b) ඇසිටිල්ඩීහයිඩ් + $HCN \rightarrow$
 (c) 3-මෙතිල්, හෙක්ස්-2-ඊන් + $H_2/Pt \rightarrow$
 (d) 2-ක්ලෝරෝප්‍රොපේන් + ජලීය $NaOH \rightarrow$

36. ආම්ලිකතාව $KMnO_4$ ද්‍රාවණයක් මේවා අතින් අවරණ වේ.

- (a) $(NH_4)_2C_2O_4$ (b) $Cr(SO_4)_3$ (c) $Fe_2(SO_4)_3$ (d) $SnCl_2$

37. $PV = nRT$ යන වායු සමීකරණය ව්‍යුත්පන්න කිරීමේ දී මේවායින් කුමක් / කුමන ඒවා උපයෝගී කර ගනීද?

- (a) බොයිල්ගේ නියමය (b) චාල්ස්ගේ නියමය
 (c) හෙන්රිගේ නියමය (d) ඇවගාඩ්රෝගේ නියමය

38. ක්‍රෝමික් දියර මෙය / මේවා සමඟ සාපාලන ප්‍රතික්‍රියා ඇති කරයි.

- (a) පිනෝල් (b) බෙන්සීන් (c) ස්ට්‍රිකින් (d) බියුටීන්

39. මෙය / මේවා ශ්‍රී ලංකාවේ සිංහල විකිරණශීලී ඛනි වේ.

- (a) තෝරියන් (b) රූබිඩ් (c) මොනාසිට් (d) ඇපටයිට්

40. ද්‍රාවණයක, වාෂ්ප පීඩනයේ සාපේක්ෂ පාතනය මෙය / මේවා මත රඳ පවතී.

- (a) ද්‍රාවණයේ සාන්ද්‍රණය (b) සංසිර් පීඩනය
 (c) වායු තෝලයට නිරවරණය වී ඇති දෘශ්‍යයේ අක්ෂරවලය
 (d) ද්‍රාවණයේ ස්වභාවය

41. සිට 50 දක්වා ප්‍රශ්නවල වගන්ති දෙක බැගින් දී ඇත.

පළමුවැනි වගන්තිය	දෙවැනි වගන්තිය
(1) යහනය.	යහන වන අතර පළමුවැනි නිවැරදිව පහද දෙයි.
(2) යහන ය.	යහන වන නමුත් පළමුවැනි නිවැරදිව පහද නොදෙයි.
(3) යහනය.	අයහන ය.
(4) අයහන ය.	යහන ය.
(5) අයහන ය.	අයහන ය.

පළමුවැනි වගන්තිය දෙවැනි වගන්තිය

42. CO_2 සහ SiO_2 යන මේවායේ හැඩ කාබන් සහ සිලිකන් එකම සන්තතික ය. X
 43. CF_4 අණුවට ද්විධ්‍රැව ඝූර්ණයක් ඇත. X
 44. උක්ලේර්ස් මගින් ප්‍රතික්‍රියාවක එලද්‍රාව වැඩි නොවේ.
 45. පෝමැල්ඩිහයිඩ්, ජලීය $NaOH$ සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර මෙතනෝල් සහ $HCOONa$ සාදයි.
 46. දී ඇති ද්‍රාවණයක pH අගය උෂ්ණත්වය සමඟ වෙනස් නොවේ.
 47. කේතනීය කාබන්-කාබන් බන්ධන දිග එලිසිලිනි කාබන් කාබන් බන්ධන දිගට වඩා විශාල නිසාය.

- 47. හැලජනවල කාපාංක, ඒවායේ පරමාණුවල තරම වැඩි වීම පරමාණුක ක්‍රමාංක වැඩි වීම සමග වැඩි වේ.
- 48. ඉහළ සක්‍රීයතා ගුණිතයක් සහිත ප්‍රතික්‍රියා කාරී වීමේ කාපාංකයේ ශක්තිය වේ.

- 49. CsI, ක්ලෝරීන් දියර සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර CsCl සාදයි.
- 50. ඩයිමෙතිල් ඇම්නීන්, මෙතිල් ඇම්නීන් වලට වඩා ප්‍රබල භෂ්මයකි.

- 51. පීඩනය වායුගෝල එකක් යටතේ, ද්‍රව වූ සල්පර් (ගෝලයක) ඉතා සෙමින් හිසිල් කළ විට, සෑදෙන ප්‍රථම සහ ද්‍රව්‍යය නම්
  - (1) රොම්බයික් සල්පර් ය.
  - (2) ප්‍රවිකාර්ය සල්පර් ය.
  - (3) ඒකානකි සල්පර් ය.
  - (4) කිරි සල්පර් ය.
  - (5) සල්පර් සුක්‍රය.

- 52. $A(g) + 2B(g) \rightleftharpoons 3C(g)$
 සඳහා වූ සමතුලිතතා නියතය 2.25 නම්, සාන්ද්‍රණය, පීඩනයට මවුල 2ක් වන B සහ සාන්ද්‍රණය, පීඩනයට මවුල 3ක් වන C සමඟ සෙ 527° දී සමතුලිතතාවේ පවතින A හි සාන්ද්‍රණය
  - (1) පීඩනයට මවුල 1, කය.
  - (2) පීඩනයට මවුල 3 කය.
  - (3) පීඩනයට මවුල 1.5 ක් ය.
  - (4) පීඩනයට මවුල 2 කය.
  - (5) පීඩනයට මවුල 4 කය.

- 53. ඇමෝනියා සමඟ ප්‍රතික්‍රියා නොකරන්නේ මේවායින් කුමක්ද?
 (a) Cl_2 ✓ (2) Na ✓ (3) CuO ✓ (4) Hg (5) $FeCl_3$

- 54. කාප රසායනික දක්ෂ කිහිපයක් පහත දක්වා ඇත. $H_2O(l)$ හි උත්පාදන සම්මත එන්තැල්පිය = $a kJ mol^{-1}$ හි $H_2O(l)$ හි උත්පාදන සම්මත එන්තැල්පිය = $b kJ mol^{-1}$, $C_2H_2(g)$ හි (බීහුට්-1-ටීන් හි) උත්පාදන සම්මත එන්තැල්පිය = $c kJ mol^{-1}$, $C_2H_4(g)$ හි (බීහුට්-1-ටීන් හි) උත්පාදන සම්මත එන්තැල්පිය කුමක්ද?
  - (1) $2a + 4b - c$
  - (2) $4a - b + c$
  - (3) $a + 4b - c$
  - (4) $4(a + b) - c$
  - (5) $2(a + b) + c$

- *58. $^{214}_{83}Po$ යන විකිරණශීලී සමස්ථානිකය, $^{206}_{81}Tl$ වලට පරිවර්තනය වීමේදී විමෝචනය වන්නේ
  - (1) ඇල්පා අංශුවක් සහ බීටා අංශුවක්ය.
  - (2) ඇල්පා අංශු දෙකක්ය.
  - (3) ඇල්පා අංශු දෙකක් සහ බීටා අංශු දෙකක් ය.
  - (4) ඇල්පා අංශු දෙකක් සහ බීටා අංශුවක් ය.
  - (5) ඇල්පා අංශුවක් සහ බීටා අංශු තුනකය.

- 56. $B(C_6H_5)_3$ යන සංයෝගය මධ්‍යස්ථව පිළිතුරු නොදෙයි. D, ජෙලි-පරික්‍ෂාවට පිළිතුරු නොදෙයි. B වලට හිඹීමට ඉඩ ඇති ව්‍යුහය
  - (1) $CH_3CH=CH-CH=CHCH_3$ ය.
  - (2) $CH_2=C(CH_3)-CH=CH_2$ ය.
  - (3) $CH_2=CH-CH(CH_3)-CH=CH_2$ ය.
  - (4) $CH_2=C(CH_3)-C=CH_2$ ය.
  - (5) $CH_2=C(CH_3)-CH=CHCH_3$ ය.

- 57. සාන්ද්‍රණය පීඩනයට මවුල 0.09 ක් වූ එක භාස්මික අම්ලයක ජලය ද්‍රාවණයක විසඳන ප්‍රමාණය, සෙ²⁵ දී, සියයට 10 ක් වේ. සෙ²⁵ දී, මෙම අම්ලයේ විසඳන නියතය
  - (1) 9×10^4 ක් වේ.
  - (2) 10^3 ක් වේ.
  - (3) 10^4 ක් වේ.
  - (4) 9×10^3 ක් වේ.
  - (5) 81×10^3 ක් වේ.

- 58. හිල්ටර් නයිට්‍රේට් ජලය ද්‍රාවණයක් සමඟ අවස්ථාපනය නොදෙන්නේ මේවායින් කුමක්ද?
  - (1) $CdCl_2$
  - (2) ඇතිමීන් හයිඩ්‍රොක්සිමයිට්
  - (3) CCl_4
  - (4) ජලීය සෝඩියම් හයිඩ්‍රොක්සයිට්
  - (5) Na_2CO_3

- 59. පයිරෝක්ස් වීදුරුවල
  - (1) Na, Ca, Si, Mg, Al අඩංගුය.
  - (2) Na, Ca, Si, B, Al අඩංගුය.
  - (3) Ca, Si, B, Zn, Na අඩංගුය.
  - (4) Na, Pb, Ca, Si, Al අඩංගු ය.
  - (5) Ca, Si, Na, Zn, Mg අඩංගුය.

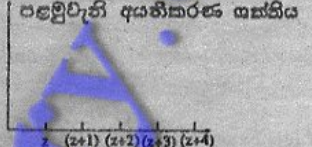
- 60. රබර් කිරි පිළිබඳ මේ ප්‍රකාශවලින් කුමන එක අසත්‍ය වේද?
  - (1) රබර් කිරි කලිල ද්‍රාවණයකි.
  - (2) ප්‍රතිබැක්ටීරියා ආරක්ෂක ලෙස පෝලිලිනයිට්, රබර් කිරිවලට එකතු කරනු ලැබේ.
  - (3) ඇමෝනියා එකතු කිරීමෙන් රබර් කිරි කැටි ගැසේ.

- (4) රබර් කිරි කැටි ගැසීම සඳහා සමහරවිට පෝම්ක් අම්ලය භාවිත කර ගනී.
- (5) රබර් කිරිවල ඇති ප්‍රෝටීන්, ජලවිච්ඡේදනය කිරීම සඳහා සමහර විට පැපේන් එකතු කරයි.

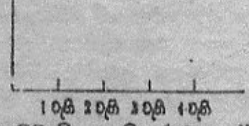
රසායන විද්‍යාව II

අ ශ්‍රේණිය - ව්‍යුහගත රචනා

- 1(a) A, D, E, G සහ J යනු පරමාණුක ක්‍රමාංක පිළිවෙලින්, Z, (Z+1), (Z+2), (Z+3) සහ (Z+4) වන අනුයාත අන්තර්ක තොවන මූලද්‍රව්‍ය පහක් වේ. J ආනුභවික සුක්‍රය ICl_3 වන ක්ලෝරයිඩයක් සාදන අතර අණුක සුක්‍ර IO_2 සහ IO_3 වන ඔක්සයිඩ් ද සාදයි. පහත දක්වා ඇති ආකාරයට අක්ෂ ඇති ප්‍රස්ථාරයක් උපයෝගී කර ගනිමින් A, D, E, G සහ J යන මේවායේ පළමුවැනි අංකීකරණ ගෝලීය විචලනය සාමාන්‍ය ආකාරයට නිරූපණය කරන්න.

- ii. පහත නිදසුන් ලෙස දී ඇති සාමාන්‍ය ප්‍රස්ථාරය නිරූපනයක් උපයෝගී කර ගනිමින්, J වල පළමු අංකීකරණ ගෝලීය භ්‍රමණ විචලනය අඳින්න. අංකීකරණ ගෝලීය

- iii. A සහ D වල පළමුවැනි අංකීකරණ ගෝලීය සාපේක්ෂ විචලනය, ඔබ පහද දෙන්නේ කෙසේද?

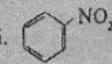
- 2(a) i. පරමාණුක ක්‍රමාංකය 26 ක් වන X නම් මූලද්‍රව්‍යයේ ක්‍රිස්ට් ධන අගතයේ ඉලෙක්ට්‍රෝන වින්‍යාසය $1S^2, 2S^2, \dots$ ආදී වශයෙන් සාමාන්‍ය ආකාරයට ලියන්න.
- ii. X^{3+} සහ H_2S අතර ආම්ලික මාධ්‍යයේදී සිදුවීමට වඩාත්ම ඉඩ ඇති ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා කුලීන සමීකරණයක් ලියන්න.
- iii. ඉහත b ii හි ප්‍රතික්‍රියාවේදී, H_2S හා සම්බන්ධිත හයිඩ්‍රජන්වල ඔක්සිකරණ අංකයේ සිදුවන වෙනස්වීම් කුමක්ද?

- 2(b) i. ගුණානුපාත නියමය සඳහන් කරන්න.
- ii. ඔබට ලැබීම්වල ඔක්සයිඩ් දෙවර්ගයක නිදර්ශන දෙකක් සපයා ඇත. දී ඇති ඔක්සයිඩ් දෙක භාවිත කර, ඉහත සඳහන් නියමයේ සත්‍යතාවය ඔබ තහවුරු කරන්නේ කෙසේදැයි කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.

- 3(a) Z යන සංයෝගයක M නම් ලෝහය 28.25% ක්ද, නයිට්‍රජන් 12.58% ක්ද, ඔක්සිජන් 57.4% ක් හා හයිඩ්‍රජන් පමණක් අඩංගු වේ. (සාපේක්ෂ පරමාණුක ස්කන්ධ $M=63, N=14, O=16, H=1$)
  - i. Z නම් සංයෝගයේ ආනුභවික සුක්‍රය කුමක්ද?
  - ii. Z ආම්ලික ක්‍රමය $KMnO_4$ ද්‍රාවණයක් විවරණ කළේය. මෙම විවරණ කිරීමේ සමඟ වායුවක් වේගයෙන් මුක්ත විය. Z කණුක HCl සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර දුම්බුරු වායුවක් දුනි. මෙම නිරීක්ෂණ සඳහාම කර ගනිමින්, Z හි ආනුභවික සුක්‍රයෙන් ලබාගත හැකි විස්තර වලට වඩා විස්තර ගෙන දෙන සුක්‍රයක් Z සඳහා යෝජනා කරන්න.

- 3(b) i. ඔබට $CuBr_2$ ද්‍රාවණයක් සපයා ඇති නම්, එම ද්‍රාවණයේ Cu^{2+} සහ Br^- ඇති බව තහවුරු කිරීම සඳහා කරන රසායනික පරීක්ෂා මොනවාද?
  - ii. යු. කොපර් සඳහා පහත සිළු පරීක්ෂාව පිළිගනු නොලැබේ.

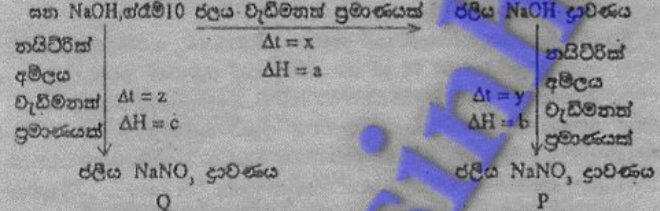
- 3(c) i. F නම් එක භාස්මික අම්ලයකින් හර්මි 0.180 ක් සම්පූර්ණයෙන් දහනය කළවිට තාවකාලී වයිමික්සයිට් හර්මි 0.284 ක් සහ ජලය හර්මි 0.108 ක් ලැබුණි. අම්ලයේ හිල්ටර් ලවණයේ රසායනික සමස්ත 197 ක් වේ. (සාපේක්ෂ පරමාණුක ස්කන්ධ : $Ag=108, C=12, O=16, H=1$)
  - i. F වල අණුක සුක්‍රය අපෝහනය කරන්න.
  - ii. F යන එක භාස්මික අම්ලයේ සියළුම සමාවයවිකවල ව්‍යුහ ලියන්න.
  - iii. F හි නියම ව්‍යුහය ඔබ රසායනික ක්‍රමයක් මගින් තහවුරු කරන්නේ කෙසේද?
  - iv. F සංයෝගය ධූමික ආලෝකයේ ධූමික කලය වෙන් කිරීමේදී සාපේක්ෂ වියදම් 100 ක් වන විට ව්‍යුහය කුමක්ද?
- (b) i. $CH_3CH(CHO)CH=CHCH_3$ හි IUPAC නාමය ලියන්න.

- ii. එසිල් -2-ක්ලෝරොබියුටනෝල්හි ව්‍යුහය අඳින්න.
  - iii. ඔබ, ප්‍රොපනාල්, එසිල්-2-ක්ලෝරොබියුටනෝල්ට බවට පරිවර්තනය කරන ආකාරය දක්වන්න.
4. (a) අවශ්‍ය ප්‍රතික්‍රියා කක්ෂව දෙමින් පහත-සඳහන් එක් එක් ප්‍රතික්‍රියාවෙන් ලැබෙන ඵල දක්වන්න.
- i. $(CH_3CH_2)_2CHOH + H_2SO_4 \rightarrow$ ii. $C_6H_5CH(OH)CH_3 + Cu \rightarrow$
 CH_3
  - iii. + $HNO_3/H_2SO_4 \rightarrow$
- (b) ඉහත (a) i සහ ii හි සඳහන් ඵල, සමාවයවිකතාව පෙන්වන්නේ නම්, ඒ පිළිබඳ ඔබගේ අදහස් දක්වන්න.
මෙම සමාවයවිකවල වැදගත් ලක්ෂණ පැහැදිලි වන සේ, උචිත රූප සටහන් මගින් එම සමාවයවික නිරූපණය කරන්න.
- (c) රසායන පරීක්ෂා මගින් කුරුපු කෙල් සහ කරොබු තැටි හෙල් එකිනෙකින් වෙන්කර හඳුනා ගන්නේ කෙසේද?
- (d) i. ඔබ පහත සඳහන් පරිවර්තනය කරන්නේ කෙසේදැයි අවශ්‍ය ප්‍රතික්‍රියා කක්ෂව සඳහන් කරමින් දක්වන්න.
 $CH_3CH=CHCH_3 \rightarrow CH_3CH(OH)-CH(OH)-CHO$
- ii. ඉහත (d) i හි ඵලය 2,4, ඩයිනයිට්‍රෝ පෙතිල් හයිඩ්‍රජින් සමග ප්‍රතික්‍රියා කර ලබාදෙන සංයෝගයේ ව්‍යුහය දක්වන්න.

ආ ඥානාධිකාර - රචනා

5. (a) ශිෂ්‍යයෙක් සහ සෝඩියම් හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් ග්‍රෑම් 10 ක නිදර්ශකයක් කිරීමෙන් එය ජලය වැඩිමනක් ප්‍රමාණයක දිය කර, ජලීය NaOH ද්‍රාවණයක් ලබා ගත්තේය. ඔහු මේ පියවරෙහි සිදු වූ උෂ්ණත්ව විපර්යාසය (Δt) මැනූ. ඒ මගින් මේ පියවරට අදාළ තාප විපර්යාසය (ΔH) ගණනය කළේය. මෙසේ ලබාගත් NaOH ද්‍රාවණය ඔහු නයිට්‍රික් අම්ලය වැඩි මනක් ප්‍රමාණයක් සමග ප්‍රතික්‍රියා කරවා, ජලීය $NaNO_3$ ද්‍රාවණයක් ලබා ගත්තේය. ඔහු මෙය P නම් ද්‍රාවණය යනුවෙන් නම් කළේය. ඔහු මුල් පියවරේදී මෙන්, උෂ්ණත්ව විපර්යාසය මැනූ, ඒ මගින් P යන ද්‍රාවණය සෑදීමේදී සිදුවන තාප විපර්යාසය ගණනය කළේය.

ඔහු සහ සෝඩියම් හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් ග්‍රෑම් 10 ක එක් නිදර්ශකයක් කිරීමෙන්, එය කෙලින්ම නයිට්‍රික් අම්ලය වැඩිමනක් ප්‍රමාණයක් සමග ප්‍රතික්‍රියා කරවා, වෙනත් ජලීය $NaNO_3$ ද්‍රාවණයක් ලබා ගත්තේය. එය ඔහු Q ද්‍රාවණය යනුවෙන් නම් කළේය. මීට කලින් අවස්ථාවේ දී මෙන්ම, උෂ්ණත්ව විපර්යාසය මැනූ, ඒ මගින් Q ද්‍රාවණය සෑදීමේදී සිදුවන තාප විපර්යාසය ගණනය කළේය. ඔහුගේ පරීක්ෂණයේ ප්‍රතිඵල සංකීර්ණ කර පහත දක්වා ඇත.

P සහ Q යන ද්‍රාවණ කාමර උෂ්ණත්වයට පිපිල් වන්නට හැර, ශිෂ්‍යයා ඒ ද්‍රාවණ දෙක එකට මිශ්‍ර කළේය. මිශ්‍ර කිරීමේදී උෂ්ණත්ව විපර්යාසයක් සිදුවන බව ඔහු නිරීක්ෂණය කළේය.

- i. X, Y සහ Z අතර කිසියම් සම්බන්ධකමක් දකින්නට ඔබ අපේක්ෂා කරන්නේද? එසේ නම් ඒ සම්බන්ධකම සඳහන් කර, එය ඇති වන්නේ මන්දැයි පැහැදිලි කරන්න. එසේ නැතිනම්, සම්බන්ධකමක් ඇති නොවන්නේ මන්දැයි පැහැදිලි කරන්න.
- ii. a, b, සහ c අතර කිසියම් සම්බන්ධකමක් දකින්නට ඔබ අපේක්ෂා කරන්නේද? එසේ නම් ඒ සම්බන්ධකම සඳහන් කර, එය ඇතිවන්නේ මන්දැයි පැහැදිලි කරන්න. එසේ නැතිනම් සම්බන්ධකමක් ඇති නොවන්නේ මන්දැයි පැහැදිලි කරන්න.

(b) තාප රසායනික දත්ත කිහිපයක් පහත දක්වා ඇත.

- $R_2O_3(s)$ හි උෂ්ණදාන එන්තැල්පිය = -900 kJ mol^{-1}
  - $T_2O_3(s)$ හි උෂ්ණදාන එන්තැල්පිය = $-1250 \text{ kJ mol}^{-1}$
  - $R(TO_3)_2(s)$ හි උෂ්ණදාන එන්තැල්පිය = $-3250 \text{ kJ mol}^{-1}$
- උචිත එන්තැල්පි රූප සටහනක් උපයෝගී කරගනිමින් පහත දැක්වෙන ප්‍රතික්‍රියාවේ එන්තැල්පි විපර්යාසය ගණනය කරන්න.
- $$R_2O_3(s) + 3T_2O_3(s) \rightarrow 2R(TO_3)_2(s)$$
- ආ. යු. ප්‍ර. ක්‍රි. ඔහු (සි. 1988) උචිත එන්තැල්පි රූප සටහන ඇත්දොත් පමණකි.

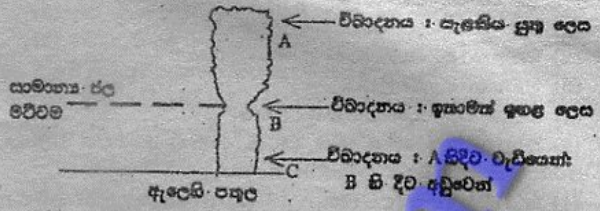
- (c) තාප රසායනික මිශ්‍රණවලින් මිනෙන්නේ, C-H බන්ධන ගණනය ලබා ගන්නේ කෙසේදැයි පැහැදිලි කරන්න.
6. (a) i. X නම් එක භාණ්ඩක දුර්වල සම්ලයක ග්‍රෑම් 0.3350 ක් සම්පූර්ණ ලෙස උදාහර කිරීමට පිණිස 0.10M ජලීය සෝඩියම් හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් ද්‍රාවණයකින් මිලි ලීටර 25.00ක් අවශ්‍ය විය. x හි සාපේක්ෂ අණුක ස්කන්ධය ගණනය කරන්න.
- ii. X හි ග්‍රෑම් 3.685 ක් 0.10M ජලීය සෝඩියම් හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් මිලි ලීටර 25.00 ක සම්පූර්ණයෙන් ද්‍රාවණය කරන ලදී. සෝ 25දී මෙම ද්‍රාවණයේ pH අගය 3.19 ක් විය. සෝ 25 දී X හි විසවන නියතය ගණනය කරන්න. ගණනය කිරීමේදී සිංහාදිතා කරන සම්කරණ කිසිවක් ඇතොත් ඒවා ව්‍යුත්පන්න කරන්න.
- (b) i. සුළු වශයෙන් ද්‍රාව්‍ය වන සහ $2A^+$ සහ B^{2-} අයන ආකාරයට ලයනීකරණය වන A, B නම් ලවණයක සෝ 25 දී ද්‍රාව්‍යතාව ලීටරයට මවුල 2.0×10^{-3} වේ. මේ උෂ්ණත්වයේදී A_2B හි ද්‍රාව්‍යතා ගුණිතය කුමක්ද?
- ii. ප්‍රබල විද්‍යුත් විච්ඡේදනයක් වන $AgCl$ නම් ක්ලෝරයිඩයේ 0.20M ද්‍රාවණයක මිලිලීටර 500 ක් සෝ 25 දී A_2B වලින් සංතෘප්ත කරන ලදී. මෙම ද්‍රාවණයේ දිය වූ A_2B මවුල සංඛ්‍යාව ගණනය කරන්න.
  - iii. ගුණාත්මක විශ්ලේෂණ වගුවේ ii වැනි කාණ්ඩයේ ලෝහ වල (එනම් Hg, Cu, Cd, As, ... යනාදිය) සල්ෆයිඩ් අවස්ථා කිරීම සඳහා ප්‍රාචීන මාධ්‍යයක් භාවිත කරන අතර ගුණාත්මක විශ්ලේෂණ වගුවේ iv වැනි කාණ්ඩයේ ලෝහවල (එනම් Ni, Co, Mn සහ Zn) සල්ෆයිඩ් විච්ඡේදන කිරීමේදී ඇමෝනියම් මාධ්‍යයක් භාවිතා කරන්නේ ඇයිදැයි පහදා දෙන්න.

7. (a) i. 'පද්ධතියක් රසායනික සමතුලිතතාවට එළඹී ඇත්' යන ප්‍රකාශනයෙන් කුමක් අදහස් වේදැයි කෙටියෙන් සඳහන් කරන්න. යම්කිසි කාබොක්සිලික් සම්ලයක් ජලය සහ බෙන්සීන් යන දෙකෙහිම ද්‍රවණය වේ. ජලය සහ බෙන්සීන් එකිනෙකෙහි මිශ්‍ර නොවන අතර, බෙන්සීන් ජලයට වඩා පැහැදිලි වේ. මෙම කාබොක්සිලික් සම්ලය, ජලය සහ බෙන්සීන් මිශ්‍රණයක් අඩංගු බෝතලයක් ඔබට පසයා ඇත. මෙම පද්ධතිය සමතුලිතතාවට පැමිණ ඇත්දැයි ඔබ නිර්ණය කරන්නේ කෙසේදැයි අවශ්‍ය පරීක්ෂණාත්මක විස්තර සඳහන් කරමින් පැහැදිලි කරන්න.
- (b) i. යෙදීන්, ක්ලෝරොෆෝම් සහ ජලය ඇති මිශ්‍රණයක් කාමර උෂ්ණත්වයේදී සමතුලිතතාවට පැමිණ ඇත. මෙම සමතුලිත මිශ්‍රණයේ ජලීය ස්ඵරයෙන් මිලි ලීටර 50.00 ක් සමග සම්පූර්ණයෙන් ප්‍රතික්‍රියා කිරීම සඳහා දෙන ලද සෝඩියම් කයෝසල්පේට් ද්‍රාවණයකින් මිලි ලීටර 10.00 ක් අවශ්‍ය විය. ක්ලෝරොෆෝම් ස්ඵරයෙන් මිලි ලීටර 5.00 ක් සමග සම්පූර්ණයෙන් ප්‍රතික්‍රියා කිරීම සඳහා එම සෝඩියම් කයෝසල්පේට් ද්‍රාවණයෙන්ම මිලි ලීටර 100.00 ක් අවශ්‍ය විය. කාමර උෂ්ණත්වයේදී ජලය සහ ක්ලෝරොෆෝම් අතර අයඩිස්වල විභාග සංගුණකය (ව්‍යාප්ති සංගුණකය) ගණනය කරන්න.
- ii. 0.010M ජලීය KI ද්‍රාවණයක් ක්ලෝරොෆෝම් සමග මිශ්‍ර කර සියළුම I^- අයන සම්පූර්ණයෙන් අයඩීන් සමග ප්‍රතික්‍රියා කිරීමට ප්‍රමාණවත් වූ වැඩිපුර අයඩීන් ප්‍රමාණයක් සමග යොදවන ලදී. මිශ්‍රණය කාමර උෂ්ණත්වයේදී සමතුලිතතාවට පැමිණී විට සද්ධතියේ සහ අයඩීන් ඉතිරිව නොසිටුණි. මෙම සමතුලිත මිශ්‍රණයේ ජලීය ස්ඵරයෙන් මිලි ලීටර 5.00 ක් සමග සම්පූර්ණයෙන් ප්‍රතික්‍රියා කිරීම සඳහා 0.05M සෝඩියම් කයෝසල්පේට් මිලි ලීටර 22.00 ක් අවශ්‍ය විය. ක්ලෝරොෆෝම් ස්ඵරයෙන් මිලි ලීටර 5.00 ක් සමග සම්පූර්ණයෙන් ප්‍රතික්‍රියා කිරීම සඳහා 2.000 M සෝඩියම් කයෝසල්පේට් මිලි ලීටර 50.00 ක් අවශ්‍ය විය. KI සහ I_2 අතර ඇතිවන සංකීර්ණයේ සූත්‍රය KI_3 බව පෙන්වන්න. ආ. යු. I_2 සහ $S_2O_3^{2-}$ අතර ප්‍රතික්‍රියාව පහත සඳහන් ආකාරයට සිදුවේ. $I_2 + 2S_2O_3^{2-} \rightarrow 2I^- + S_4O_6^{2-}$ මෙම පද්ධතියේ ඇති අයනික ද්‍රව්‍ය ක්ලෝරොෆෝම්වල ද්‍රවණය වීමට ලක්වන බව උපකල්පනය කරන්න.

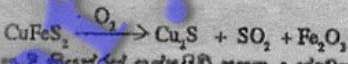
ආ ඥානාධිකාර - රචනා

8. (a) i. ඇමෝනියා - සෝඩියම් ප්‍රමුඛ මගින් සෝඩියම්කාබනේට් නිෂ්පාදනය කිරීම සා-සම්බන්ධ වන අනෙක රසායනික මූලධර්ම සාකච්චා කරන්න.
- ii. සෝඩියම් කාබනේට්වල ප්‍රයෝජන දෙකක් සඳහන් කරන්න.

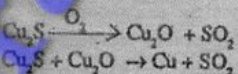
- (b) වායුගෝලයට විවෘත කරන ලද කෝස්ටික් පොටෑෂ් නිදර්ශකයක්, භාගිකව කාබනේටය බවට පරිවර්තනය වී ඇත. මෙම නිදර්ශකයේ අඩංගු $\text{KOH} : \text{K}_2\text{CO}_3$ අනුපාතය මිටි නිර්ණය කරන්නේ කෙසේදැයි පැහැදිලි කරන්න.
- (c) මේවා සමග ඇමෝනියා - කිනමි තත්ත්ව යටතේ, කෙසේ ප්‍රතික්‍රියා කරයිද?
- i. O_2 ii. AgBr iii. HI
- (d) $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$ හි ජලීය ද්‍රාවණයක් සිත්ස් ලෝහය සමග ප්‍රතික්‍රියා කරන්නේ මන්දැයි පහද දෙන්න. මෙම ප්‍රතික්‍රියාවේදී සෑදෙන ඵල මොනවාද?
- Ca, Al
- (e) පෝලිඑන්ඩි සමෙන්ති වල සිබෙන ලෝහමය මූලද්‍රව්‍ය දෙකක් සඳහා ඔබ පරීක්ෂා කරන්නේ කෙසේදැයි කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.
- (b) මේවා සමග ජලීය කෝස්ටි මිනිසිරොක්සයිඩ් කිනමි තත්ත්ව යටතේ කෙසේ ප්‍රතික්‍රියා කරයිද?
- i. ක්ලෝරීන්   ii. සිත්ස්   iii. හයිඩ්‍රජන් වයිමික්සයිඩ්
- (c) i. ධ-ගොනුවේ මූලද්‍රව්‍යවල ලාක්ෂණික ගුණ මොනවාද?
ii. ලෝහ පිළිබඳ සාමාන්‍යයෙන් පිළිගෙන ඇති සරල ආකෂිත භාවිතා කරමින් ලෝහ බන්ධනය යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ කුමක්දැයි පැහැදිලි කරන්න.
iii. මෙම ආකෂිත පදනම් කර ගනිමින්, ලෝහවල වැදගත් ගුණ දෙකක් පහද දෙන්න.
- (d) අදාළ මූලද්‍රව්‍යවල ඉලෙක්ට්‍රෝන වින්‍යාසය පදනම් කර ගනිමින් පහත සඳහන් කැරුණු පැහැදිලි කරන්න.
- i. සල්ෆර් වලට ඔක්සිකාරකයක් මෙන්ම ඔක්සිහාරකයක් වශයෙන් ද ක්‍රියා කළ හැකිය.
ii. PH_3 සහ BF_3 එකට ප්‍රතික්‍රියා කර සංකීර්ණ සංයෝගයක් සාදයි.
10. (a) ඇලස් මැද සිරස් යකඩ කණුවක් සිටුවා තිබේ. එය එම ආකාරයට දීර්ඝ කාලයක් තිබී ඇත. යකඩ කණුව විඛාදනයට භාජනය වී ඇති ආකාරය පහත දක්වා ඇත.

- i. යකඩ කණුවේ විඛාදනය ඉහත ආකාරයට සිදුවී ඇත්තේ මන්දැයි පැහැදිලි කරන්න.
- ii. යකඩ කණුව සිටුවීමට ඔබට අවස්ථාව ලැබුණි නම්, විඛාදනය අඩු කිරීමට ඔබ විසින් ගන්නා පියවර මොනවාද?
- (b) එජ්ජාචල ඉතා විශාල ඇලවයිට් තිබී තිබේ. මේ ඔක්සිජනයේ ජල ද්‍රාව්‍යතාව ඉතාමත් අඩු බැවින් එය හොඳ පොස්පේට් පොහොර ප්‍රභවයක් ලෙස උපයෝගී කරගත හොඳකි. ඇලවයිට් ඇතුළු රසායනික ප්‍රතික්‍රියාවලට භාජනය කිරීමෙන් වඩා ද්‍රාව්‍ය පුපුර පොස්පේට් සහ ප්‍රීජල් පුපුර පොස්පේට් පොහොර බවට පරිවර්තනය කළ හැකිය. මැග්නීසියම් සමග පවතින කොපර් ප්‍රතික්‍රියාවේදී විශාල නිධි සේරුම්ල තිබේ. කොපර් ප්‍රතික්‍රියාවේදී වාතයෙහි කර සිරීමෙන් මේ ආකාරයේ ක්‍රියාවක් සිදු වේ.

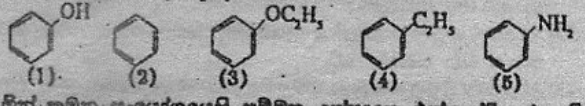
(c) උෂ්ණත්වය දී සිසුන් සල්පයිඩ් පහත දැක්වෙන අයුරු ලෝහමය කොපර් සාදයි.

- i. ලෝහමය කොපර් නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා සේරුම්ල සම්බව වී ඇති ලෝපස් උපයෝගී කර ගැනීමට යෝජනා කර ඇතැයි සිතන්න. එජ්ජාචල ඇලවයිට් සහ සේරුම්ල කොපර් ලෝපස් වාසිදායක ආකාරයට උපයෝගී කරගත හැකි රසායනික කර්මාන්ත පිළිවෙලක් ඉදිරිපත් කරන්න.
- ii. ඔබ ඉදිරිපත් කරන රසායනික කර්මාන්ත පිළිවෙලෙහිදී මුහුණ දීමට අපේක්ෂා කරන ප්‍රශ්න පිළිබඳ ඔබගේ අදහස් දැක්වන්න.

- (1) න්‍යෂ්ටි ආරෝපණ ඇත.   (2) රසායනික ගුණ ඇත.
(3) ඉලෙක්ට්‍රෝන බන්ධනාවක් ඇත.   (4) පරිමාවක් ඇත.
(5) ද්‍රාව්‍යතාවක් ඇත.
9. පෝමැල්ඩිහයිඩ්, විසලී එකර මාධ්‍යයක ඇති RMgX සමග ප්‍රතික්‍රියා කරවීමෙන් ලැබෙන ඵලය ජලවිච්ඡේදනය කරන ලදී ජල විච්ඡේදනයෙන් පසුව ලැබෙන ඵලය මෙය වේ.
- (1) RCHOHR (2) RH (3) $\text{R}-\frac{\text{R}}{\text{R}}\text{C}-\text{OH}$
(4) RCH_2OH (5) RCOR
10. AgCl හි ද්‍රාව්‍යතා ගුණිතය $(K_{sp}) 1 \times 10^{-10} \text{ mol}^2 \text{ l}^{-2}$ වේ. AgCl වලින් සන්තෘප්ත කරන ලද 0.01 M NaCl දාවණයක ඇති Ag^+ සාන්ද්‍රණය මීටරයට මවුල.
- (1) 10^{-8} ක් වේ.   (2) 10^{-12} ක් වේ.   (3) 10^{-10} ක් වේ.
(4) 10^{-16} ක් වේ.   (5) 10^{-4} ක් වේ.
11. $\text{C}_4\text{H}_{10}\text{O}$ සහ අණුක සූත්‍රය ඇති ප්‍රධාන සමස්ත සමාවයවිත සංවෘත
- (1) 9 ක් වේ.   (2) 4 ක් වේ.   (3) 8 ක් වේ.
(4) 6 ක් වේ.   (5) 7 ක් වේ.
12. (a) HClO_2 , (b) HClO_4 , (c) Cl_2O , (d) HCl සහ සංයෝගවල ඇති ස්ලෝරීන්වල ඔක්සිකරණ අංකය වැඩිවන ආකාරය දැක්වෙන නිවැරදි අනුපිළිවෙල කුමක්ද?
- (1) c < d < b < a   (2) b < a < c < d   (3) a < b < d < c   (4) d < c < a < b   (5) a < d < c < b
13. ලෝහවල විඛුණු රසායනික හැසිරීම මූලිකව සොයා ගනු ලැබූ කවරකු විසින්ද?
- (1) පැරඩේ   (2) ගැල්වැනි   (3) ජුල්   (4) රද්‍ර්ලඩ්   (5) කෙල්වින්

14. බෙන්සීන් ධ්‍යොසෝනියම් ස්ලෝරයිඩ්, එකීල් මධ්‍යාකාරය සමග ප්‍රතික්‍රියා කිරීමේ දී සෑදෙන ඵලය මෙය වේ.

15. මින් කුමන සංයෝගයෙහි සම්මත උත්පාදන එන්තැල්පිය එක් වරකින් පුත් රසායනික ප්‍රතික්‍රියාවකින් ලබාගත හැකිද?
- (1) $\text{CH}_3\text{CO}_2\text{H}$ (2) CH_3CHO (3) CO

1981 අගෝස්තු - ජ්‍යෙෂ්ඨ විද්‍යාව

I කොටස

- ✓ බෙන්සීන් ග්‍රැම් 78 ක ඇති මුළු පරමාණු සංඛ්‍යාව
- (1) 12 ක් වේ.   (2) 6.023×10^{23} ක් වේ.
(3) $78 \times 6.023 \times 10^{23}$ ක් වේ.   (4) $12 \times 6.023 \times 10^{23}$ ක් වේ.
(5) $\frac{12 \times 6.023 \times 10^{23}}{12}$ ක් වේ.   (සා. ප. ස්. : C=12, H=1)
2. පරමාණුක අරය පහත සඳහන් වන ගණයේ වේ.
- (1) 10^4 cm (2) 10^6 cm (3) 10^{10} cm (4) 10^8 cm (5) 10^{12} cm
3. X නිරණ සොයා ගනු ලැබුවේ කවරකු විසින්ද?
- (1) කොම්පන්   (2) බෙන්සන්   (3) රොන්ට්ජන්
(4) මාරි කියුරි   (5) මෝර්ස්ලි
4. ඔක්සිජන් සාපේක්ෂ පරමාණුක ස්කන්ධ 85.7% ක් අඩංගුය. එහි පාත්‍රභාවික සූත්‍රය කුමක්ද?
- (සාපේක්ෂ පරමාණුක ස්කන්ධ : C=12, H=1)
- (1) CH_4 (2) CH (3) CH_2 (4) C_2H_2
(5) මින් එකක්වත් නොවේ.
5. BeCl_2 අණුවක හැඩය
- (1) තලීය වේ.   (2) කෝණාකාර වේ.   (3) ත්‍රිකෝණාකාර වේ.
(4) රේඛීය වේ.   (5) මින් එකක්වත් නොවේ.
6. $\text{CH}_2=\text{CHCH}_2\text{CO}_2\text{H}$ හි IUPAC නාමය.
- (1) ඩිප්‍රවින් -3-මයික් අම්ලය වේ.
(2) ඩිප්‍රව්-1-රිනෝයික් අම්ලය වේ.
(3) ප්‍රොප්-1-රින-3 කොබොක්සිලික් අම්ලය වේ.
(4) ප්‍රොප්-3-රින-1 කොබොක්සිලික් අම්ලය වේ.
(5) ඩිප්‍රව්-3-රිනෝයික් අම්ලය වේ.
7. පහත සඳහන් ඵලයින් සම ඉලෙක්ට්‍රෝනික නොවන්නේ කවරකුද?
- (1) CO (2) O_2 (3) N_2 (4) CN (5) NO^+
8. M නම් මූලද්‍රව්‍යය ස්ථායී M^{2+} අයනයක් සාදයි. M නම් මූලද්‍රව්‍යයට සහ M^{2+} අයනයට එක කැරුණු